

Talvine aialinnuvaatlus 2021

29.–31. jaanuaril toimunud kaheteistkümnendal talvisel aialinnuvaatlusel osales **3055 linnusõpra 2050 paigast** üle Eesti. Nagu vaatluse nimele kohane, tehti tänavu 94% vaatlustest aedades, 5% parkides ja ülejäänud kuueteistkümnel juhul kalmistul.

Kolme vaatluspäeva jooksul loendati **71 470 lindu 69 liigist**.

Vaatluskohas kohati keskmiselt 35 lindu, mis on võrdne viimase 10 aasta keskmisega. Vaatluskohas nähtud lindude keskvärtus (mediaan) oli samuti võrreldav pikaajalise keskmisega ehk 27 lindu. Kahe kolmandiku liikide, kelle kohtamissagedus oli üle 10% (n=18), kohtamise sagedus jäi alla pikaajalise keskmise. Samas oli enamike nende liikide keskmine isendite arv vaatluskohas eelneva 11 aasta keskmisest kõrgem. Seega oli linde vaatluskohtades pigem harvem, kuid rohkem.

Tabel 1. Talvise aialinnuvaatluse osalus ja tulemused aastatel 2010–2021.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Linde (x 1000)	37,0	31,0	45,7	65,3	86,7	70,4	58,3	57,8	54,6	75,9	38,2	71,5
Vaatluskohti	888	948	1439	1817	2353	1838	2000	1863	1691	2179	1241	2050
Vaatlejaid	1072	1134	2050	2501	3449	2727	2799	2624	2386	3162	1986	3055
Liike	62	58	54	61	60	63	64	64	64	76	68	69
Linde vaatluskohas:												
Aritmeetiline keskmine	43	33	32	36	37	38	29	31	32	35	31	35
Mediaan	33	27	26	31	30	29	24	24	26	28	23	28
Mood	24	15	12	15	20	19	13	14	19	16	13	13

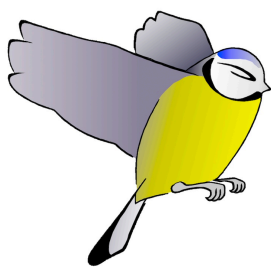
Vaatlustulemuste peamiseks mõjutajaks oli, nagu ka kõikidel varasematel aastatel, vaatluspäevade ilm. Mälestusväärsetel 2020. aastal iseloomustas jaanuaris kliimaatilise hilissügise tingimustes toitmiskohti linnuvaesus. Tänavu valitsesid pea kogu jaanuarikuu lumised ja külmad talveolud ning lindude vajadus toidumajades pakutava lisatoidu järele oli suur. Loendustulemused kajastavad aga lindude arvukust just toitmiskohtades - linde toideti tänavu 92% vaatluskohtades. Talvisel ilmal ja lindude rohkusel aias on selge mõju ka osalusele – vaatluskohti oli tänavu pea poole rohkem kui mullu. Eelneva 11 aasta jooksul on vaid kahel aastal olnud rohkem vaatluskohti ja vaatlejaid.

Kõige arvukam linnuliik oli kaheteistkümnendat aastat järjest ootuspäraselt rasvathane, keda kohati 93% vaatluskohtades ja kes moodustas täpselt neljandiku kõikide lindude koguarvust. Ülejäänud poodiumikohad olid tavapärasele sarnased: teise koha saavutas põldvarblane, kolmas oli rohevint. Kohtamissageduse arvestuses olid usaldusväärse valimiga liikidest eelneva 11 aasta keskmisega võrreldes suurimad tõusjad talvike (82%), metsvint (47%), leevike (26%) ja musträstas (18%). 40% liikidel oli kohtamissagedus 11 aasta keskmisest madalam, suurimad langejad olid väga arvukatest liikidest hakk (-21%), rohevint (-11%), koduvarblane (-8%) ja salutihane (-8%). Regulaarselt kõikuva arvukusega või väiksema andmevalimiga liikidest vaadeldi tänavu oluliselt harvem siidisabasid (-53%), urvalinde (-47%), pasknääre (-18%) ja suur-kirjurähne (-9%). Kodutuvi ja veelindude arvukuse muutused sõltuvad üksikute suuremate parvede kohtamisest ning ei iseloomusta tegelikke muutusi.

Viimastel aastatel on märgatavalt kasvanud punarina kohtamissagedus ja raskete oludega tulid nad toidulaualt süüa otsima ka tänavu – 56 vaatluskohas kohati 67 lindu. Vähearvukatest ja põnevatest liikidest vaadeldi tänavu üheksat käblikut, kahte hoburästast, ühte vainurästast, ühte väikepütti ja taaskord ühte mustpea-põõsalindu. 55 vaatluskohas kohati kokku ligi 300 tänavust aasta lindu kuldnokka. Tavapärasest sagedamini juhtus taluhoovi tiiki või oja äärde raskete jääoludega võitlev hallhaigur (14 vaatluskohta). Esimest korda kohati aialinnuvaatluse käigus kõrvukrätsu, rabahane ja sooparti. Röövlinde vaadeldi koduaias külmale talvele iseloomulikult palju: 69 raudkulli, 26 hiireviud, 24 värbkaku, 19 hallõgijat, 10 kanakulli ja 3 merikotkast.

Suur tänu kõikidele, kes leidsid tunni lindude heaks! Veel suurem tänu nendele kümnetele vaatlejatele, kes tegid vaatlusi mitmes erinevas kohas! Eriline tänu kuulub kõikidele õpetajatele ja juhendajatele, kes suunasid linde vaatlema ja üles märkima ka tulevasi suuri linnuhuvilisi.

Kolmeteistkümmes talvine aialinnuvaatlus toimub 28.–30. jaanuaril 2022.

TALVINE AIALINNUVAATLUS

Kokkuvõtte koostas Arne Tuule,
talvise aialinnuvaatluse eestvedaja.

Lisainfo: talv@eoy.ee,
5800 2869, www.eoy.ee/talv

Talvist aialinnuvaatlust korraldab Eesti Ornitoloogiaühing, toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Tabel 2. Talvisel aialinnuvaatlusel 2021 vaadeldud linnuliikide järjestus isendite koguarvu järgi.

Nr	Liik	Isendite arv 2021	Kohtamispaiku 2021	Kohtamis-sagedus 2021	Muutus 2010-2020 vs 2021 (%)	Isendeid kohtamispaigas 2021	Muutus 2010-2020 vs 2021 (is)
1	Rasvatihane	17 836	1913	93,3%	-1,2%	9,3	0,2
2	Põldvarblane	8733	849	41,4%	8,5%	10,3	-1,4
3	Rohevint	7957	726	35,4%	-10,6%	11,0	0,5
4	Leevike	4769	882	43,0%	25,6%	5,4	0,8
5	Sinitihane	3981	1349	65,8%	5,4%	3,0	0,6
6	Koduvarblane	3924	483	23,6%	-7,5%	8,1	0,2
7	Hallvares	3240	783	38,2%	-5,4%	4,1	0,1
8	Talvike	2442	252	12,3%	82,1%	9,7	1,5
9	Hakk	2115	201	9,8%	-21,0%	10,5	2,3
10	Musträstas	1905	747	36,4%	18,3%	2,6	0,4
11	Harakas	1444	695	33,9%	-5,2%	2,1	-0,1
12	Kodutuvi	1381	223	10,9%	-6,0%	6,2	0,3
13	Puukoristaja	1297	757	36,9%	-4,1%	1,7	0,0
14	Salu- ehk sootihane	1257	492	24,0%	-8,0%	2,6	-0,1
15	Põhjatihane	910	436	21,3%	-2,6%	2,1	-0,4
16	Sinikael-part	908	27	1,3%	-10,1%	33,6	14,1
17	Pasknäär	905	455	22,2%	-17,5%	2,0	-0,8
18	Metsvint	760	208	10,1%	47,0%	3,7	0,6
19	Suur-kirjurähn	635	518	25,3%	-8,6%	1,2	0,0
20	Siisike	546	97	4,7%	13,7%	5,6	-3,3
21	Nurmkana	540	72	3,5%	79,6%	7,5	-0,2
	<i>Määramata lind</i>	396	80	3,9%	24,1%	5,0	-0,2
22	Kuldnokk	296	55	2,7%	202,2%	5,4	1,7
23	Tutt-tihane	290	157	7,7%	-6,0%	1,8	0,1
24	Põhjavint	277	66	3,2%	61,2%	4,2	1,9
25	Siidisaba	233	20	1,0%	-53,4%	11,7	-1,8
26	Ronk	212	93	4,5%	4,9%	2,3	0,2
27	Hallrästas	206	119	5,8%	3,3%	1,7	-1,3
28	Urvalind	205	57	2,8%	-46,6%	3,6	-6,0
29	Musttihane	177	103	5,0%	4,7%	1,7	0,0
30	Künnivares	173	54	2,6%	74,0%	3,2	0,5
31	Ohakalind	173	59	2,9%	59,8%	2,9	-1,5
32	Hallpea-rähn	141	116	5,7%	9,8%	1,2	0,0
33	Sabatihane	135	26	1,3%	-7,6%	5,2	1,0
34	Höbekajakas	125	37	1,8%	-5,3%	3,4	-1,2
35	Suurnokk	118	76	3,7%	13,1%	1,6	-0,1

Nr	Liik	Isendite arv 2021	Kohtamispaiku 2021	Kohtamisagedus 2021	Muutus 2010-2020 vs 2021 (%)	Isendeid kohtamispaigas 2021	Muutus 2010-2020 vs 2021 (is)
36	Väike-kirjurähn	110	100	4,9%	-14,1%	1,1	0,0
	<i>Määramata kirjurähn</i>	75	62	3,0%	31,8%	1,2	0,0
37	Porr	73	62	3,0%	35,0%	1,2	0,0
38	Raudkull	69	66	3,2%	-2,5%	1,0	0,0
39	Punarind	67	56	2,7%	57,9%	1,2	0,0
40	Kalakajakas	47	14	0,7%	-22,2%	3,4	-0,3
41	Tamme-kirjurähn	46	44	2,1%	139,2%	1,0	-0,1
42	Kanepilind	39	19	0,9%	54,3%	2,1	-6,8
	<i>Määramata kulliline</i>	31	27	1,3%	-1,4%	1,1	0,1
43	Hiireviu	26	25	1,2%	91,1%	1,0	-0,1
44	Kaelus-turteltuvi	26	11	0,5%	27,0%	2,4	0,4
45	Musträhn	24	20	1,0%	15,3%	1,2	0,1
46	Värbkakk	24	24	1,2%	283,0%	1,0	0,0
47	Hallhaigur	21	14	0,7%	559,8%	1,5	0,0
48	Hangelind	20	7	0,3%	139,8%	2,9	-5,2
49	Hallögija	19	18	0,9%	106,7%	1,1	-0,1
50	Pöialpoiss	18	12	0,6%	-14,8%	1,5	-0,4
51	Jääkoskel	15	4	0,2%	287,0%	3,8	-3,3
52	Sötkas	12	4	0,2%	336,0%	3,0	0,9
53	Kaelustuvi	10	6	0,3%	13,8%	1,7	-0,2
54	Kanakull	10	10	0,5%	-15,1%	1,0	-0,1
55	Käblik	9	9	0,4%	93,1%	1,0	-0,1
56	Valgeselg-kirjurähn	8	7	0,3%	-4,0%	1,1	0,1
57	Mänsak	7	6	0,3%	-0,5%	1,2	0,0
58	Naerukajakas	4	2	0,1%	-68,8%	2,0	-1,5
59	Jäälind	3	3	0,1%	317,5%	1,0	-2,0
60	Merikotkas	3	3	0,1%	40,6%	1,0	-0,2
61	Hoburästas	2	1	<0,1%	807%	2,0	1,0
62	Kõrvukräts	2	1	<0,1%	-	2,0	-
63	Vesipapp	2	2	<0,1%	163%	1,0	-0,2
64	Merikajakas	1	1	<0,1%	-2%	1,0	-1,0
65	Mustpea-pöosalind	1	1	<0,1%	124%	1,0	0,0
66	Rabahani	1	1	<0,1%	-	1,0	-
67	Soopart	1	1	<0,1%	-	1,0	-
68	Vainurästas	1	1	<0,1%	437%	1,0	0,0
69	Väikepütt	1	1	<0,1%	886%	1,0	0,5